

Antwoorde vandē Hertoghe Desdiguieres,

Op de klachten aen hem ghesonden by die bande
verghaderinghe van

ROCHELLE.

Ouerghesedt vvt het Fransoys in onse Neder-
Lantsche Tale.

Eerst Ghedruckt den 19. Meert. 1621.

Thantwerpen/By Abraham Verhoeuen/ inde
gulde Sonne. 1621.

1781

1781

ROCHER & CO
Paris

Les plus belles et les plus rares
des pierres précieuses

ROCHER & CO

Orfèvres et bijoutiers à Paris
Rue de la Harpe

Paris 1781

Paris 1781

ANTVVOORDE

Vanden Hertoghe Desdiguieres, op de Clachten aen hem ghesonden by die vande Ver- gaederinghe van Rochelle.

YNE HEEREN,

Den Brieff die ghylieden mi hebt ge-
schreven / den acht-en-twintichsten dach
vande leste maent vant voorszeden Jaer /
is mi eerst gheleuert geweest den negen-
entwintichsten deser / den welcken mi
heeft gheinciteert aen v lieden dese antwoorde te schrijven /
de welcke ick v lieden bidde wel te willen ontfangen / aen-
ghesien die comt wtter herten ende vande handt vanden
ghenen die v. l. nimmermeer per anders en sal wenschen /
dan alle eere ende prosperiteyt in v. lieder rechtveerdigh
voornemen. Ghylieden hebt v versamelt achtervolgen-
de de resolutie die ghylieden daer op hebben ghenomen te
rijde van v lieder separatie tot Londum: maer ghylieden
en condt niet doen blijcken / dat ghylieden daer toe hebt
ghehadt permissie; wel is waer dat ghylieden die hebt

4
gheepscht by Billet, maer en hebt die niet conuen vercris-
ghen/ Daeromme al eer ghylieden hadt ghemaectt eeni-
ghe vergaedinghe soo soudent onse generale Gedeputeer-
de hebben moeten instantie doen aenden Coninck/v. lieden
sulcx te willen permittieren/ende dat d'oormoedighe sup-
plicatie die yn tot dien eynde soudent hebben gedaen/waere
ghesondeert gheweest op den noot dier was van v. lieden
te versamelen/dat en is niet gheschiet/ende mijn opinie is
dat niet ghevolcht hebbende desen voet oft forme/dat zij-
ne Majesteit rechtveerdighe oorsaecke heeft / vergramt te
wesen teghens v. lieden/ende teghens de ghene die v. lieden
hebben ontfanghen.

Wengaende d'oorsaecken van v. lieden vergaedinghe /
die zijn soo cleyn datse seer qualijck te voorschijn conuen
comen/ Den Coninck hadde v. lieden beloofte dat hy bin-
nen ses maenden soude doen restitueren Leytoure/ontfan-
ghen de Kaedts-Heeren vande Religie int Parlement van
Parijs/te geven den Bries vande bewaringhe der plaetsen
van verskeringhe een luttel tijds daer naer ghelevert aen
onse Gedeputeerde/ende dat de staten daer van sekerlijck
soudent worden ghegeuen. Ende raeckende d'affairen van
Bearn/dat binnen seuen maenden de Gedeputeerde van
den Lande soudent worden ghehoort op r' ghene yn wilden
remonstreren aen zijne Majesteit/d'welck was het geven
van een maent meer/niet soo seer ter consideratien vā deser
saecken/als wel om d'opinie diemen hadde dat het stuck
van Leytoure difficiel was/ende datmen d'affairen van
Bearn niet en wilde roeren voor dat d'andere was voldae/
ende van dese Intentie van Monsieur de Blainville waer-
achtich

5
achtich ghetunghe wesen / als gheweest hebbende den Inbe-
teur van dese Prologarie by zijne Majesteit gheacordeert /
om tijdt te hebben om Leytoure te doen obedieren / al eer
obediente te heyschen aen die van Bearne. Ghelieden weet
wel dat Leytoure is gheremitteert gheweest aen een Edel-
man vande Religie / dat de Raedts-heeren zijn ontfanghen
gheweest / ende den Brief vande plaetsen ghedeliureert / soo
datter niet anders en reesteert / als ons te genen de staten der
voorsz. plaetsen / Ten was dan gheen saecke soo Hooch-noo-
telijck / dat ghelieden v daeromme moest versamelen om die
te heyschen / want wy hebbense / ende men en heeftse ons niet
ghewepghert. Ick weet wel dat het ghetier van die vā Be-
arne heeft ghegeuen een sterck motief tot v. lieden vergaede-
ringhe / maer mi dunckt dat aler men de selue vergaderin-
ghe hadde ghehouden / men hadde moeten soo wel raeckende
dit point / als de voorsz. ghehepschte staten / ende oock rakē-
de de modificatie by't Parlement ghestelt inde Acte van Re-
ceptie van een vande Raedts-heeren Requeste presenteren by
onse voorsz. Ghedeputeerde / oft wel te versoeken aen Mon-
sieur de Chastillon ende aen mi / aenden Coninck te willen
bidden ende te doen ghedencken t' ghene wy v lieden hebben
belooft inden Name van zijne Majesteit, geconfermeert tot
Fontainebleau met zijnen Conincklijken mont aende
Ghedeputeerde vande vergaedinghe van Loudun, tē tijde
als zy hem aduerteerden vande separatie der seluer. Ick heb-
be dese pointen sommierlijck gheroert / omme te veranes-
woorden opt' ghene ghelieden mi schrift / mi niet onbekent
te wesen / het niet volbrēngghen oft executeren van het meeste
deel der importantste dinghen / die v. lieden zijn belooft /
ende

ende ick representeren v. lieden / gheue ick daer van weet / en
 t' gheue d'welck ghelieden wederomme in v. lieden memorie
 moet stellen / ten ende ghelieden selue mocht jageren / dat v.
 lieden vergaderinghe wat te eere is gheprecipiteert geweest /
 ende ick segghe (d'cg m. leeuwesen) dat de selue can gehou-
 den worde / door illegitime oft onbehoorlijk: d'welck oock
 doersaecke is dat zijne Majesteit die heeft verclaert sulck te
 wesen: maer om zijne iussu die wederomme te conuerteren
 in gratie / soo en sien ick gheenen anderen middel om daer toe
 te komen / als v. lieden separatie: want al waeren v. lieden
 brieuen apparent ende wel ghesondeert / soo en cont ghelie-
 den die aenden Coninck niet presenteren om recht daer op te
 doene / als by legitime middelen soo ende ghelijck de On-
 derdanen aen hennen Souuerainen Prince behoort te doen /
 anderffints quetsmen d'authoriteit / men deyt het Coninc-
 lijk wesen / ende men maect van eene goede saecke een qua-
 de / ende men inciteert ende verweckt hoe langher hoe meer
 door een quaet exempel d'Onderdanen van zijne Majesteit
 te verachten ende te versmaden het gracieus Jock van zijne
 Onderdanigheyt. Ten betaemt niet dat alsulcken faulte
 van ons voortkome oft procedere / Ick segghe van ons / die
 alrijts aen onse Coninghen ghehoorsaem zijn gheweest / in
 alle dinghen alleenlijck t'onswaerts behoudende het gheue
 Godt alleen toebehoort / om hem t'selue weder te geuen / met
 permissie van haere Majesteit. Die nu ouer ons regneert / en
 wilse ons niet wepgeren oft ontfegghen / hy wilt ons zijne
 Edicten obserueren / onse clachten ende Remonstrantien hoor-
 ren / als wijsse aen hem sullen doen met alsulcke Submissien /
 als het ons betaemt ende die wy hem schuldigh zijn / Ick
 bidde

7
bidde ende erhozere v. lieden soo seer mi mogelijk is / ende
behoore te doene v. lieden wederomme te stellen in desē staet/
naerdien ghplieden v sulc hebben ghesepareert / ende ick sal
mi voeghen bi onse Gheputeerde / om seer ootmoedelijck
zijne Majesteit te bidden / ons te willen accorderen t'ghene
mi hem rechtveerdelijck moghen heyschen / t'jn voor ons /
oft voor onse Broeders van Bearn / de welke door hen engē
faulre hen ongheluck ouer hennen hals hebben ghetrocken /
Ick soudet te rugghe hebben ghekeert indien jn mi hadden
willen ghelooen / als ick int Hoff was. Ick drijue v. lieder
separatie voort / want sonder de selue / soo vinde ick mi in't
verdriet / ende ghepziueert vanden middel om v. liede te hel-
pen ende dienen bi den Coninck: maer soo verre ghy mijn
adups ghelooft van v. lieden te separeren / ende de bede die ic
aen v. lieden daer ouer noch ben doende / Soo ghelooue ick
vastelijck / dat zijne Majesteit t'mijnder ootmoedigher sup-
plicatie sal vergheren de faulre die hi ghelooft dat ghplieden
hebt ghecommitteert teghens zijne Authoziteit sal ontfan-
ghen de redene van onse clachten / ende ootmoedighe suppli-
carien van onse generale Gheputeerde / ende dat hi weder-
omme sal doen keeren zijne Troupen oft Soldaten vā Poite-
tiers / Cupenne ende andere plaetsen / die onse kercken zijn
houdende in continuelen Criigh / sal de Gheputeerde van
de af vergaderinghe releueren vande Criminal teyt / ende in
alle sekerheyt laten wederkeeren / sal in onsen fauure nieuwe
declaratie doen confirmaties vande gratien aen ons gheac-
cordeert / om alle mistrouten wt te roepen / ende finalijc sal
ons geuen alle redelijck contentatione / maeckende in zijn
Rijck eenen vasten Vesp om zijne Reputatie onder zijn Ma-
bueren

bueren ende gheallieerde te maintaineren/omme te wesen den
 nootfaeckelijcken Arbitrer in alle gennē differentien/d'welck
 wy bouen alle dinghen behoozen te wenschen/ende sulcx niet
 te beletten/ghelijck wy soudē doen door een Inlandische
 Oorloghe/daer van d'oeraccke ons soude worden gheimpt
 teert/Indien ghelieden my gheloofst/soen salt niet vā noot
 de wesen/dat ick permant aen v.lieden seynde/want ic selue
 dock niet en mach doen/wesende vergaert so ghij zijt/
 sonder Permissie vanden Coninck/niet dat ick wille schep
 den wt onse Onie/Ick wil daer inne stantvastigh blijven/
 ende de kereke Gods dienen inde Professie van onse Reli
 gie/totten lesten sicht mijns lebens/altijts blijvende onder
 de schuldighe ghehoorsaemheyt van zijne Majesteit/als
 wesende een saecke wel compatibel/Desen goeden wille sal
 wy my blijven/metter hulpe vanden ghenen die my dē seluen
 heeft ghegeuen/Ick bidde hem v.lieden te doen ontfangen
 mijne Aduertentien/ende de sekerheyt van mijne beloften/
 ghesondeert op de hope die ick hebbe inde goederterenheyt
 des Coninck/op dat wy blijven in zijne gracie in alle se
 kerheyt/ende zijn Rijck in tranquilliteit. Dit is t'ghene dat
 ick hebbe konnen antwoorden op v.l. Brief. Daerom be ick/
 MYNE HEEREN

V. Lieder seer Ootmoedighen ende
 Gheaffectioneerden Dienaer,
 DESDIGVIERE.

In Grenoble den eersten Februarij 1621.

D. C. D. W. A.